

Sygn. akt II PK 55/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa P. C.
przeciwko C. Sp. z o.o. w W.
o odszkodowanie z zakazu konkurencji,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 czerwca 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 10 października 2013 r., sygn. akt XXI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W sprawie o odszkodowanie z zakazu konkurencji Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 10 października 2013 r. uwzględnił apelację pozwanej i zmienił uwzględniający powództwo wyrok Sądu Rejonowego z 5 grudnia 2012 r. w ten sposób, że powództwo oddalił i obciążył powoda kosztami postępowania. Sąd rozstrzygnął, że pozwana na podstawie § 10 ust. 4 umowy o zakazie konkurencji rozwiązała umowę i powód utracił podstawę do odszkodowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., „wobec istnienia potrzeby wykładni przepisów dotyczących umów o zakazie konkurencji. Potrzeba wykładni przepisów prawnych jest przede wszystkim konsekwencją rozbieżności w orzecznictwie Sądu

Najwyższego, dotyczących możliwości jednostronnego rozwiązywania tego typu umów z inicjatywy pracodawcy. W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji uznał roszczenia powoda za słuszne, natomiast Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok w całości uzasadnienie swoje opierając na orzecznictwie Sądu Najwyższego (np. wyrok SN w sprawie o sygn. II PK 322/10). Tymczasem we wcześniejszych orzeczeniach Sąd Najwyższy prezentował zgoła odmienne stanowisko. Dalej wskazano na wyroki z 14 maja 1998 r., I PKN 121/98 i z 11 stycznia 2006 r., II PK 118/05 i syntetycznie ich tezy. Sąd Najwyższy niejednokrotnie w swoich orzeczeniach dotyczących umów o zakazie konkurencji podkreślał, że modyfikował swoje stanowisko, w zależności od stanu faktycznego sprawy. Dokonanie wykładni przepisów rozdziału II a – Zakaz konkurencji kodeksu pracy (przepisy art. 101¹ do 101³) w zakresie możliwości wcześniejszego rozwiązywania umowy o zakazie konkurencji przez pracodawcę. Istotą zawierania umów o zakazie konkurencji jest ochrona pracodawcy przed taką aktywnością pracownika, która jest przejawiana w tym samym lub takim samym zakresie przedmiotowym i skierowana do tego samego kręgu odbiorców, pokrywającą się – chociażby częściowo – z zakresem działalności podstawowej lub ubocznej pracodawcy. Pracownik zaś w przypadku powstrzymywania się od takich działań winien otrzymać stosowane wynagrodzenie. W niniejszej sprawie powód wypełnił ciążące na nim zobowiązanie – zmieniając pracę poszukiwał pracodawcy, który w żaden sposób nie był konkurencyjny dla jego poprzedniego pracodawcy. Zmiana pracy poprzedzona była zdobyciem odpowiednich umiejętności (zdobycie licencji pilota samolotów pasażerskich). Pozwany wiedział, że powód po zmianie pracy nie będzie zatrudniony w przedsiębiorstwie konkurencyjnym, wobec czego złożył powodowi oświadczenie o częściowym rozwiązaniu umowy o zakazie konkurencji ze skutkiem na dzień 1 grudnia 2010 r. Umowa o zakazie konkurencji została więc przez pozwanego rozwiązana tylko w części, w pozostałym zakresie obowiązywała (obowiązki istniały po stronie pracownika). Dokonanie wykładni przepisów, które wywoływały rozbieżności w orzecznictwie sądów uzasadnia przyjęcie przez Sąd Najwyższy skargi do rozpoznania. Ponadto powód stoi na stanowisku, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona”.

Pozwana wniosła o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Odwołuje się zasadniczo do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna zostaje przyjęta do rozpoznania, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W pierwszej kolejności wniosek nie konkretyzuje o który przepis chodzi. Zbyt szerokie jest wskazanie na „dokonanie wykładni przepisów rozdziału II a – Zakaz konkurencji kodeksu pracy (przepisy art. 101¹ do 101³) w zakresie możliwości wcześniejszego rozwiązania umowy o zakazie konkurencji przez pracodawcę”. Są to różne regulacje i różne normy. Pytanie, a w tym przypadku o potrzebę wykładni w zakresie ograniczonym do wcześniejszego rozwiązania umowy o zakazie konkurencji, powinno kotwiczyć się w określonym przepisie. W przeciwnym razie odpowiedź na tak szeroko sformułowane zagadnienie wykracza poza powołaną podstawę przedsądu i wymagałaby przedstawienia analizy znacznie szerszej niż orzecznictwo powołane we wniosku. W jednym z ostatnich orzeczeń Sąd Najwyższy potwierdził, że strony umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy mogą przewidzieć w umowie dopuszczalność jej wypowiedzenia. Możliwe jest umówienie się stron o wcześniejszym ustaniu umowy o zakazie konkurencji. Dopuszczalne jest więc jej wypowiedzenie, rozwiązanie, czy uzgodnienie prawa do odstąpienia od umowy (wyrok Sądu Najwyższego z 12 marca 2014 r., II PK 151/13, dotąd niepublikowany; zob. też wyroki z 16 czerwca 2011 r., III BP 2/11, OSNP 2012 nr 13-14, poz. 174; z 22 czerwca 2012 r., I PK 237/11, LEX 1228851).

Natomiast teza wniosku o rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie jest uprawniona na podstawie wskazanych w nim spraw II PK 322/10, I PKN 121/98, II PK 118/98. Rzecz w tym, że rozbieżność w orzecznictwie – tu Sądu Najwyższego – nie może być stwierdzona, gdy mieści się w granicach dopuszczalnej wykładni prawa materialnego. W przeciwnym razie z urzędu Sąd Najwyższy zająłby stanowisko w składzie powiększonym dla jej ujednolicenia.

Odnosząc tę uwagę do wniosku, to nie ma sprzeczności orzeczeń w sprawie II PK 322/10 i I PK 121/98, co też to pierwsze orzeczenie wyraźnie wyjaśnia w swoim uzasadnieniu („Tylko wówczas, gdy zawarta umowa o zakazie konkurencji nie zawiera adekwatnych klauzul umożliwiających jej wcześniejsze ustanie lub rozwiązanie ...).

Dalsza argumentacja wniosku wskazuje, że skarżący w istocie kontestuje wyrok Sądu drugiej instancji z zarzutem, że nowy pracodawca nie był konkurencyjny dla poprzedniego pracodawcy. Jednak to właściwe jest podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której wniosek odwołuje się jedynie hasłowo, twierdząc, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nie jest to wystarczające, gdyż skarga przysługuje od prawomocnego wyroku i ta szczególna podstawa przedsądu wymaga wskazania i wykazania (odrębnie od podstaw kasacyjnych) naruszenia konkretnych przepisów prawa lub indywidulanej umowy, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Takich zarzutach brak jest we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 5, § 12 ust. 1 pkt 2 i § 13 ust. 4 pkt 2 (stosowanego odpowiednio do odpowiedzi na skargę) rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.